

DRAGSHOLM SLOT

800 ÅRS DANMARKSHISTORIE PÅ SLOTTET

6. – 7. KLASSE

Skoletjenesten Sjælland

Forord.

Formålet med hæftet er at give børn et indblik i og en forståelse af afgørende begivenheder i Danmarkshistorien. Begivenhederne har også haft betydning for Dragsholm Slot, og slottets historie kan som eksempel bidrage til en god forståelse af disse. Nærværende hæfte er tænkt som baggrundsmateriale i forbindelse med besøg i slottets skoletjeneste.

Skoletjenesten er udviklet i samarbejde med Odsherreds Kulturhistoriske Museum og med støtte fra Skoletjenesten Sjælland.

Tak til Dragsholm Slots vicedirektør, cand. mag i historie Thomas Kjelfred for faglig sparring samt korrekturlæsning.

Tak til Dragsholm Slots køkkenchef Claus Henriksen for gode råd til afsnittet om Lammefjordens spændende grøntsager og urter.

Tak til Per Lillelund Jensen for bidrag i forbindelse med Dragsholm i Middelalderen.

Tak til tidligere viceskoleleder Lars Knudsen for bidrag med illustrationer og gode ideer.

Vibeke Bodi

Kilder:

Helle Schummel: Dragsholm gennem 700 år

Mogens Højland: Jarlen af Bothwell

Benito Scocozza og Grethe Jensen: Danmarkshistoriens hvem, hvad og hvornår.

Uffe Grosen: Lammefjorden

Povl Hansen: Dragsholm, dets mænd og deres historie.

Wikipedia

Indholdsfortegnelse.

Dragsholm Slots historie	side 4
Reformationen	side 7
The Earl of Bothwell	side 11
Inddæmningen af Lammefjorden	side 14
Dragsholm Slots arkitektur	side 17

Dragsholm Slots historie

Dragsholm Slot er en af de ældste verdslige (ikke-kirkelige) bygninger i Danmark, som stadig er i brug. Det er bygget engang i middelalderen, og er ca. 800 år gammelt.

Slottet har fået navnet Dragsholm, fordi landskabet dengang så helt anderledes ud, end det gør i dag. Der var vand i Lammefjorden, og det betød at hele det område, der hedder Odsherred, næsten var en ø. Det var kun forbundet med resten af Sjælland ved en ganske smal landtange. På det smalleste sted var den kun 200 m bred. Sådant en landtange kaldte man for et drag eller draget. Det gjorde man, fordi det her var muligt at drage (trække) sit skib over land i stedet for at sejle hele vejen rundt om Odsherred. Lige vest for draget lå holmen, hvorpå Dragsholm er bygget – altså slottet på holmen ved draget.

På sydmuren er der fundet nogle meget store og meget specielle romanske vinduer

De har siddet 3 og 3 ved siden af hinanden i hele murens længde.

De vinduer er så specielle, at de kun findes ét andet sted i Danmark, nemlig i Roskilde Domkirke.

Derfor tror vi, at Dragsholm Slot er bygget af Roskildes biskop, Peder Sunesøn, som fik sat samme type vinduer i en udbygning af Domkirken. Slottet har formentlig stået færdig omkring år 1215.

Det var dengang, den danske konge hed Valdemar Sejr.

Slottet er bygget i røde munkesten, og bestod oprindeligt af en hovedfløj i syd med en mindre fløj i øst. Kirken, Roskildes skiftende biskopper, ejede slottet i 300 år, og i den periode udbyggede man gradvist slottet, så det omkring år 1500 fremstod som en 4-fløjet befæstet borg bl.a. med et 32 m højt borgtårn.

I Danmark var vi katolikker, og kirken blev styret af paven i Rom. Kirken, og især biskopperne, var meget magtfulde og meget velhavende.

Da Frederik den 1. døde i 1533, blev der borgerkrig i Danmark. Det var adelen og biskopperne, der valgte, hvem der skulle være konge, og de kunne ikke blive enige, så der blev ikke valgt nogen konge det første år efter Frederiks død.

I 1534 blandede grev Christoffer af Oldenburg sig, og så startede den 2 år lange borgerkrig, som kaldes Grevens Fejde.

Grev Christoffers soldater kom også til Dragsholm Slot. De belejrede slottet og forsøgte også at skyde det i stykker, men det lykkedes ikke. Efter 4 måneders belejring opgav de og forlod slottet.

I 1536 sluttede borgerkrigen endelig, og Frederiks ældste søn Hertug Christian blev valgt til konge. Han kom til at hedde Christian d. 3.

Den nye konge manglede penge, og da biskopperne ikke ville give ham nogle af deres, satte kongen dem alle sammen i fængsel.

Det gjaldt også biskoppen i Roskilde, som hed Joachim Rønnow. Han blev sat i fængsel på sit eget slot, nemlig Dragsholm. Et af rummene i borgtårnet blev lavet til fængselscelle, og her blev han anbragt.

Samtidig besluttede kongen at gennemføre Reformationen. Det betød, at vi i Danmark ikke længere skulle være katolikker, nu skulle vi være lutheranere. Før Christian blev konge, havde han været i Tyskland og mødt Martin Luther, og han var meget enig med Luther.

Biskopperne kunne ikke protestere, for de var i fængsel.

Da kongen havde sat biskopperne i fængsel, besluttede han sig for at overtage deres ejendomme, så han sendte et par mænd til Dragsholm med et brev. Heri stod, at kongen ville have slottet, og at lensmanden skulle aflevere nøglen. Det var han ikke meget for, men han blev nødt til at gøre det.

Så overtog kongen slottet, og han besluttede, at det ud over at blive drevet som et gods, også skulle bruges som statsfængsel. Det var de fine fanger - adelen og de gejstlige, der blev sat i fængsel på Dragsholm Slot.

Den mest berømte fange, der har siddet på Dragsholm Slot, var jarlen af Bothwell. Han var en skotsk adelsmand, som giftede sig med den skotske dronning, Maria Stuart. Han måtte imidlertid flygte fra Skotland, og han endte altså med at sidde i fængsel på Dragsholm Slot fra 1573 indtil sin død i 1578. Hans kiste står i dag i Fårevejle kirke.

I 1657 hed den danske konge Frederik d. 3. Hans far, Christian d. 4., havde mistet en del landområder til Sverige, og det ville Frederik d. 3. gerne vinde tilbage, så han erklærede Sverige krig. Desværre var svenskekongen bedre til at føre krig end den danske konge, så vi tabte krigen endnu engang. De svenske soldater kom også til Dragsholm Slot.

De besluttede sig for at sprænge slottet i luften. De øverste etager i sydfløjen og nordfløjen blev ødelagt, hele vestfløjen og borgtårnet gik også til.

Så rejste de svenske soldater endelig hjem, og den danske konge sad tilbage med et problem. Han havde brugt alle sine penge, og lånt endnu flere, for at kunne føre krig mod Sverige. En af dem, han lånte penge af, var købmanden Heinrich Müller.

En dag gik Heinrich Müller op til kongen for at få sine penge tilbage. Det kunne han ikke få, for kongen havde ingen, så han sagde til Heinrich Müller, at han kunne få Dragsholm Slot i stedet for. Heinrich Müller tog op og så på slottet og gik så heldigvis i gang med at genopbygge det. Han genopbyggede sydfløjen, og det blev han færdig med i 1675. Han havde imidlertid lånt penge af en anden købmand, som også en dag kom og ville have sine penge tilbage. Så gav Heinrich Müller ham slottet, men han var ikke interesseret i det og solgte det i 1694 til Frederik Christian Adeler. Han havde arvet en del penge fra sin far, Cort Adeler, og så havde han giftet sig med en rig pige, Henriette Margrethe von Lente.

Frederik Christian Adeler og Henriette Margrethe von Lente genopbyggede resten af slottet som det barok-slot, vi ser i dag. På østfløjens mur står der 16 F C A H M L 97. Det betyder **F**rederik **C**hristian **A**delers og **H**enriette **M**argrethe von **L**ente. 1697 var det år, de blev færdige med genopbygningen.

I 1932 døde den sidste baron Adeler uden at efterlade sig børn, og så overtog staten slottet. I 1937 købte Johan Frederik Bøttger slottet, og i dag ejes det af hans datter, Inge Merete Bøttger.

I dag drives slottet som hotel og restaurant.

Alle hotelværelserne er nyrenoverede. Det samme gælder restauranten. I restauranten bliver der arbejdet ambitiøst med de gode råvarer, som vi i dag har på den inddæmmede Lammefjord.

Reformationen.

Mortensaften (10. november) 1483 blev der født en dreng i Tyskland. Han fik navnet Martin Luther. Han var så heldig, at hans forældre havde råd til at sende ham i skole, så han kunne lære at læse og skrive. Han kom også i latinskole og senere på universitetet. Hans far ville gerne have at han skulle studere jura, så han senere kunne blive borgmester i sin hjemby. Faderen var en meget from mand, men han var også overtroisk, som de fleste mennesker dengang var. Han troede både på djævelen og på spøgelser, og det lærte hans børn også.

En aften var Martin ude at vandre i bjergene, da det blev tordenvejrr. Et lyn slog ned lige ved siden af Martin, og han blev så bange, at han råbte til den hellige Anna: "Hvis du frelser mit liv, vil jeg blive munk." Han overlevede og gik derefter i kloster. Her lærte en munk ham, at et menneske ikke bliver frelst ved sin fromhed og sine gode gerninger, men kun ved at tro på Gud.

På den tid var paven i Rom ved at bygge Peterskirken. Det kostede mange penge, og paven sendte derfor folk ud i verden for at sælge afladsbreve. Folk, der havde syndet, kunne købe et afladsbrev, og så var deres synd tilgivet, og de risikerede ikke at ryge i helvede, når de døde. Mange mennesker købte disse afladsbreve, og paven tjente mange penge. Da Luther opdagede denne handel, blev han meget vred.

I 1517 skrev han 95 teser (sætninger), hvor han bl.a. kritiserede denne afladshandel.

Brevet med de 95 teser, som han skrev til biskoppen, satte han op på kirkedøren i Wittenberg, så alle kunne læse dem.

En bogtrykker fik fat i brevet, trykte det og sendte det ud over hele Tyskland. Paven blev meget vred, og lyste Martin i band. Det betød, at alle hans bøger skulle brændes, og at alle måtte prøve at fange ham og sende ham til Rom. Mange mennesker var dog enige med Luther, og en aften gik han uden for byen sammen med en masse folk.

Her tændte han et bål, og smed brevet fra paven, bandbullen, i flammerne. Nu blev paven endnu mere vred og indkaldte Martin til et møde ved den tyske rigsdag. Her håbede paven, at Martin ville blive dømt som kætter. Hvis det kunne lykkes, ville Martin blive brændt på bålet. Han blev ikke dømt, og alle senere forsøg på at slå ham ihjel mislykkedes. Martin fortsatte med at prædike og skrive bøger.

Han ville have, at Bibelen blev oversat, så alle kunne læse den på deres eget sprog. Han syntes også, at præsterne skulle prædike på folks eget sprog i stedet for på latin. Så kunne alle forstå, hvad det var, præsten sagde. Alle skulle synge med på salmerne, og så syntes han, at præster skulle have lov til at gifte sig.

Martin Luthers tanker og ideer nåede hurtigt til Danmark, og de danske biskopper var alt andet end begejstrede. For at undgå at folk skulle høre om Martin Luther, tvang rigsrådet kongen, Frederik den 1., til at skrive under på, at han ville forfølge og straffe alle, der talte imod pavekirken, og dermed støttede Luther. Kongen måtte skrive under, men han rettede sig ikke efter det.

I Viborg boede en munk, der hed Hans Tausen.

Han havde været i Wittenberg og havde hørt om Luther. Da han kom hjem til Danmark og fortalte om det, mente biskoppen, at han var en kætter, og at han derfor skulle straffes. Hans Tausen kom også i fængsel, men prædikede ud gennem vinduet til de folk, der stod udenfor. Senere gav kongen Hans Tausen et værnebrev. I værnebrevet stod der, at ingen måtte gøre ham noget.

Kongen udnævnte ham endda til præst i København. Biskopperne blev meget vrede på kongen, men det hjalp ikke.

Mange klostre blev nedlagt, og en dag brød en masse mennesker ind i Frue Kirke i København og rev alle helgenbillederne ned. Bibelen blev oversat til dansk, og det lykkedes også kongen at få gennemført en lov om, at alle selv måtte bestemme, om de ville holde med paven eller med Luther.

Biskopperne blev rasende, og da Frederik den 1. døde i 1533, mente biskopperne, at nu måtte der gøres noget ved alt dette kætteri.

Frederiks ældste søn hed hertug Christian, og han var med til det møde i den tyske rigsdag, hvor Martin Luther forsvarede sig mod anklagerne.

Hertug Christian blev meget betaget af den modige munk fra Wittenberg.

Han lod lutherske præster prædike i kirkerne i sit hertugdømme, navnlig i Haderslev, hvor han selv ofte opholdt sig.

Dengang var det biskopper og adelsmænd, der valgte, hvem der skulle være konge, og da de ikke kunne blive enige om, hvem de skulle vælge efter Frederiks død, lykkedes det biskopperne at få udsat valget af ny konge. De ville nemlig ikke have hertug Christian som konge.

Biskopperne ville hellere have Christians lillebror, som hed Hans.. Han var ikke så gammel, så biskopperne regnede med, at de kunne overbevise ham om, at vi stadig skulle være katolikker her i landet.

Biskopperne stillede nu Hans Tausen for retten. Han skulle dømmes til døden, men en masse vrede folk stimlede sammen uden for retssalen, og dommerne turde ikke dømme ham. Han fik dog besked om at forlade byen, og lade være med at skrive flere bøger uden biskoppens tilladelse.

I et helt år var Danmark uden konge. På Sønderborg slot sad vores tidligere konge, Christian den 2, som fange.

Han ville borgerne og bønderne gerne have tilbage som konge. Det var dog det værste, adelen og biskopperne kunne forestille sig. Landet blev kastet ud i en 2 år lang borgerkrig fra 1534 – 36. Den kaldes Grevens Fejde efter anføreren, grev Christoffer af Oldenburg.

I 1536 sluttede borgerkrigen endelig. Hertug Christian blev indsat som konge og kom til at hedde Christian den 3. Borgerkrigen havde været dyr, og kongen manglede penge. Der var kun et sted, han kunne hente penge, og det var hos biskopperne.

Da biskopperne nægtede at aflevere deres ejendomme til kongen, blev de alle sat i fængsel.

Bagefter gennemførte kongen reformationen. Det betød, at vi i Danmark skulle være lutheranere og ikke længere katolikker.

Da kongen havde fængslet alle biskopperne, kunne de ikke protestere. Samtidig var det nemt for kongen at konfiskere deres ejendomme.

Biskoppen i Roskilde, som ejede Dragsholm Slot, hed Joachim Rønnow. Han blev sammen med de øvrige biskopper, som opholdt sig i København, sat i fængsel i Blåtårn.

Lensmanden på Dragsholm Slot måtte overgive sig til kongens mænd, og Christian den 3. blev således ejer af Dragsholm Slot.

Han besluttede, at slottet, ud over at blive drevet som gods, også skulle fungere som statsfængsel. Derfor blev alle værelserne i borgtårnet lavet om til fængselsceller.

Det var de fine folk - adelsmænd og biskopper, der blev sat i fængsel på Dragsholm Slot.

Dragsholm Slot lå meget langt ude på landet, så det var et godt sted at gemme fanger af vejen.

Den tidligere ejer, Joachim Rønnow, blev overført fra Blåtårn og blev således den første fange i det nye statsfængsel.

Af andre prominente fanger kan nævnes Erik Munk, som var far til den danske søfarer og opdagelsesrejsende, Jens Munk.

Desuden sad der en adelsmand, som hed Eiler Brockenhuus. Han var skingrende skør.

Den skotske dronning Maria Stuarts mand, James Hepburn, 4. jarl af Bothwell, levede sine sidste 5 år som fange på Dragsholm Slot.

Kongen ansatte nogle lensmænd til at passe slottet og fangerne, og en af de lensmænd hed Arild Huitfeldt.

Han var en meget flittig og meget dygtig mand. Han kunne nå at passe både slottet og fangerne og samtidig skrive Danmarks Riges Krønike. En krønike er en historiebog.

Arild Huitfeldts krønike bestod af 10 bind, og det er den første Danmarkshistorie, som er skrevet på dansk.

The Earl of Bothwell

James Hepburn, 4th Earl* of Bothwell, was born in Scotland in 1535.

He served* the Scottish Queen, Marie of Guise. England and Scotland were often at war with each other. The Scottish Queen did not have any ships, and at that time Denmark had the biggest fleet* in Europe. Therefore the Queen sent James Hepburn, the Earl of Bothwell, to Denmark to negotiate* with the Danish king, Frederik the 2nd, about borrowing* the Danish fleet. We do not know whether he succeeded, because the Scottish Queen died, while he was in Denmark, so he never brought back the fleet.

What we know is that James Hepburn became engaged* to a Danish girl, called Anna Trundsen. We also know that she became pregnant*. James Hepburn brought her with him to Scotland, where they arrived in February 1561, but he never married* her. He married a Scottish lady called Jean Gordon, and Anna left Scotland and went to Bergen, Norway.

The new Scottish Queen was Maria Stuart. She was married to Lord Darnley.

Unfortunately* James Hepburn and Maria Stuart fell in love with each other. The problem was that they were both married.

One night Lord Darnley's house blew up*, and he was killed. James Hepburn got a divorce*, and he married the Queen, Maria Stuart. The Scottish noblemen* became very angry, because they believed that James Hepburn was guilty* of Lord Darnley's death and they did not want him to have too much influence* on the Queen and her decisions*.

Finally James Hepburn had to flee* from Scotland. He obtained* a few ships and sailed, via The Orkney Islands, across the North Sea and ended up in Bergen. There nobody believed* him, when he said that he was the Earl of Bothwell. He also had a problem in explaining where he had obtained his ships. Unfortunately Anna stayed in Bergen in the same period, and she accused* him of not marrying her. The Earl was imprisoned*.

Later he was sent to Copenhagen, and from here he was sent to Malmøhus in Sweden as a prisoner.

In the meantime the Scottish noblemen had found out where he was and they wanted him sent back to Scotland. They sent Captain John Clark to Copenhagen with a letter to the Danish King, Frederik the 2nd.

In the letter the King was asked to send back James Hepburn, 4th Earl of Bothwell, or to execute* him and just send back his head.

The King did neither*, and then John Clark did not want to go back to Scotland because he was afraid to loose his own head. He stayed in Denmark and joined* the army. Later he was accused of dereliction of duty*. He was imprisoned and sent to Dragsholm, where he remained from 1571 until he died in 1576.

In 1573 the King decided* that the Earl of Bothwell had to be moved from Malmøhus to Dragsholm. He was imprisoned in the tower in Dragsholm Castle from 1573 until he died in 1578.

When he died his coffin* was placed in the crypt* under Fårevejle Church. About 200 years later the coffins in the crypt were opened, and the scientists* tried to locate the coffin with the corpse* of the Earl of Bothwell. They were almost certain to have found the right one.

Today there is a small chapel* in the cellar* under the church, where his coffin is placed.

Ordliste:

Earl	jarl
served	tjente
fleet	flåde
negotiate	forhandle
borrowing	låne
engaged	forlovet
pregnant	gravid
married	gift
unfortunately	uheldigvis
blew up	sprang i luften
divorce	skilsmisse
noblemen	adelsmænd
guilty	skyldig
influence	indflydelse
decisions	beslutninger
flee	flygte
believed	troede
obtain	få fat i
explaining	forklare
accused	beskyldte
imprisoned	fængslet
execute	henrette
neither	ingen af delene
joined	meldte sig til
dereclition of duty	pligtforsømmelse
decided	besluttede
coffin	kiste
crypt	krypt
scientists	videnskabs
mæncorpse	lig
chcellar	kælder

Lammefjorden.

Da Dragsholm Slot blev bygget, så landskabet anderledes ud, end det gør i dag. Hele det område, der hedder Odsherred, var næsten en ø. Det var kun forbundet med resten af Sjælland med en ganske smal landtange. Sådant en landtange blev kaldt et drag eller draget. Det gjorde det, fordi det var muligt at drage (trække) sit skib ind over land i stedet for at sejle hele vejen uden om Odsherred.

Da Dragsholm Slot er bygget på en holm ved draget, fik det navnet Dragsholm.

I 1800-talet begyndte man rundt om i Europa at arbejde med at inddæmme nyt land.

Også her i landet begyndte man at interessere sig for muligheden for at indvinde nyt land.

Lensbaron Georg Frederik Otto von Zytphen Adeler mente, at der var mulighed for at inddæmme hele eller dele af Lammefjorden

Den 10. marts 1872 indsendte han sammen med 3 andre en ansøgning til indenrigsministeriet om ejendomsret til Lammefjordens forventede tørlagte arealer.

De fik svar i oktober 1872. Deres ansøgning var imødekommet, men samtidig fik de besked om, at de ikke måtte forvente økonomisk støtte fra staten.

I mellemtiden havde de bedt en ingeniør Brummer om at undersøge Lammefjordens jordbundsforhold. Det viste sig, at jordbunden formentlig var meget frugtbar.

Den næste opgave bestod så i at finde investorer, som ville skyde penge i foretagendet.

Det lykkedes, og den 23. januar 1873 blev "Aktieselskabet til Lammefjordens Tørlægning" stiftet.

Den 3. april 1873 begyndte man at bygge Audebodæmningen. Det viste sig dog at være vanskeligere end først antaget.

Al jorden blev transporteret med hestevogne, og om vinteren måtte arbejdet indstilles på grund af vejret.

Byggeriet foregik fra begge sider af fjorden, således at de 2 dele skulle mødes midt i fjorden, men det gav nye problemer, fordi strømmen blev stærkere og stærkere, jo smallere hullet blev.

Samtidig gik man i gang med at bygge den store pumpestation, som skulle pumpe vandet ud af fjorden. Den stod færdig i 1874. Der blev installeret 5 store dampmaskiner, som skulle arbejde i døgndrift for at få pumpet vandet ud af fjorden. De store dampmaskiner er i dag erstattet af nye, moderne maskiner, men der pumpes stadig for at holde området tørt.

I oktober 1877 lykkedes det at få dæmningen færdig. Den var godt 2 km lang og ca. 3 m høj.

Så begyndte det store arbejde med at få pumpet vandet ud af fjorden. Der blev bl.a. gravet en 40 km lang kanal, så vandet kunne ledes væk. I 1882 begyndte de første bønder at dyrke korn på Lammefjorden. Det var besværligt, men det lykkedes, og de fik et pænt udbytte af deres anstrengelser.

De første nybyggere, der flyttede til Lammefjorden, boede under meget primitive forhold.

Maren og Søren Andreasen boede i et jordhus.

Her boede de med deres 7 børn i 4 år. Der var kun ét rum, hvor hele familien opholdt sig. Først i 1917 byggede familien et rigtigt hus.

Flere gange i løbet af de første år, var der risiko for oversvømmelse, specielt om foråret, når sneen smeltede. Der måtte hele tiden holdes øje med dæmningen, og pumperne i pumpestationen måtte også forbedres. Der gik mange år, før hele Lammefjorden var tørlagt. Først i 1943 var alt vandet væk.

Det inddæmmede areal er på ca. 6000 ha. Det svarer til et område på størrelse med Amager.

1898 indviede man den nye jernbane, Odsherredsbanen. Den betød, at det nu var meget hurtigere at komme fra Holbæk til Nykøbing Sj.

Først langt senere blev vejnettet bygget. Lammefjordens ”hovedvej”, som går fra Fårevejle til Gislinge, er opkaldt efter Georg Frederik Otto von Zytphen Adeler. Den hedder nemlig Adellers Alle.

I Fårevejle Stationsby står en statue af Georg Frederik Otto von Zytphen Adeler, og midt ude på Lammefjorden, i nærheden af Hagesholm, står en stor mindesten, som fortæller om inddæmningen.

I dag dyrkes der mest grøntsager på Lammefjorden, gulerødder, kartofler og asparges.

Dragsholm Slots arkitektur.

Den ældste del af slottet, sydfløjen, er formentlig bygget omkring 1215 af Roskildes biskop, Peder Sunesøn. Det er bygget af røde munkesten. Munkesten blev fremstillet af ler, der blev brændt. De var lidt større end de mursten, vi bruger i dag.

I dag bliver huse bygget på et fundament, støbt af beton. Det kendte man ikke til dengang, så fundamentet er i stedet for bygget op af store kampesten, som man hentede på markerne.

For at afstive murene byggede man stræbepiller. På Dragsholm Slot ses stadigvæk disse gamle stræbepiller.

Den oprindelige del af slottet, sydfløjen, hed et palatium (palads). Størstedelen af bygningen var optaget af den store højenloftssal. Den var 22,5 m lang, og der er 6 m til loftet.

Den store sal blev anvendt ved festlige lejligheder. Der var ikke særlig mange møbler. Varme var der heller ikke ret meget af, så det var nødvendigt med varmt tøj om vinteren.

Nedenunder i stueetagen var der beboelse, køkken m.m. Udover sydfløjen var der en østfløj, således at slottet var en vinkelbygning. Hvordan denne østfløj så, ved vi ikke så meget om i dag.

På sydmuren var der nogle meget store, trefløjede, romanske vinduer. Det midterste af de tre vinduer var ca. 4.5 m højt, og de to på hver sin side var ca. 3,5 m høje.

Den slags vinduer var ikke særlig almindelige i Danmark, men findes også i koromgangen (apsis) på Roskilde Domkirke. Det er derfor, vi tror, at det er Roskildes biskop, Peder Sunesøn, der byggede slottet. Han byggede nemlig også apsis på Domkirken.

I 1400-tallet blev slottet gjort til en rigtig forsvarsborg.

De store vinduer blev erstattet af mindre, og murene blev gjort tykkere. Øverst oppe blev der tilføjet en vægtergang. Herfra kunne vægterne holde øje med, om der kom fjender. Rester af disse vægtergange findes stadig på loftet.

I samme periode blev slottet udvidet. Der blev bygget en nordfløj og en vestfløj, således at borgen var helt lukket. I hjørnet mellem nordfløjen og østfløjen blev der bygget et 32 m højt borgtårn.

Slottet er bygget på en solid borgbanke. Der var vand eller i hvert fald sumpområder på de 3 sider, så man kunne kun komme ind til slottet fra nordsiden. For at sikre sig mod alvorlige angreb fra denne side er nordmuren gjort ekstra tyk, knap 3 m.

Desuden er der et dobbelt voldgravsanlæg, som oprindeligt gik hele vejen rundt om slottet.

Udover selve slottet har der sikkert været en hel del småhuse af træ. De kan ses på gamle tegninger.

Under Grevens Fejde 1534 – 36 blev slottets østfløj beskydt. Murene var dog solide nok til at modstå beskydning med kanoner. De efterlod dog adskillige huller. Dragsholm var den eneste borg på Sjælland, som ikke blev erobret af grev Christoffers soldater.

I de efterfølgende år forfaldt slottet mere og mere. Den gamle østfløj sank delvist i ruiner.

I 1624 gik lensmanden Claus Daa i gang med at istandsætte slottet sammen med arkitekten Hans van Steenvinkel. Nu blev der bygget en ny østfløj med det firkantede karnaptårn, som stadig eksisterer. På den anden side af østfløjen blev der bygget et trappetårn, som dog ikke længere findes, men i musikstuen kan man se de tykke vægge, hvor trappen engang var.

Under svenskekrigen 1657 – 1660 forsøgte de svenske soldater at sprænge slottet i luften.

Herved blev den øverste etage af 3 af slottets fløje samt borgtårnet ødelagt. Kun østfløjen var nogenlunde intakt.

Efter krigen manglede kongen penge, og han måtte overlade slottet til en af sine kreditorer Heinrich Müller. Han gik i gang med at genopbygge slottet og fik færdiggjort sydfløjen i 1675.

I 1694 blev slottet købt af Frederik Christian Adeler. Han var gift med Henriette Margrethe von Lente. De genopbyggede resten af slottet, som det står i dag.

I 1600-tallet var det moderne at bygge i barok stil.

Det betød, at alle de røde munkestensmure blev kalket hvide.

Vinduerne blev anbragt på rad og række. Det kunne ikke uden videre lade sig gøre, så derfor ser man i nogle af værelserne, at vinduerne sidder helt nede ved gulvet. Det var en detalje, man ikke kunne tage sig af.

Alting skulle være symmetrisk. Det ses bl.a. på kældervinduerne i østfløjen. Der skulle være 4 vinduer på hver side af kælder døren. Det kunne ikke lade sig gøre at lave 4 vinduer på højre side af døren. Derfor indsatte man bare en vinduesramme med glas og det hele uden på muren. En af dørene i nordfløjen er også en snydedør, som blev lavet, for at det kunne se symmetrisk ud.

Der skulle være valmede tage, dvs. tagryggen går ikke helt ud til gavlen. Der er så indsat et trekantet stykke tag i stedet for gavltrekanter.

Borgtårnet blev ikke genopbygget, men man kan se de sørgelige rester af tårnet ved kongetrappen. Der er bygget en skalmur op, således at bygningen ser pæn ud udefra, og det samme er sket indvendig.

Vestfløjen blev heller ikke genopbygget. Der byggede man i stedet for den store mur med indgangsporten, som vi har i dag.

Frederik Christian Adeler og Henriette Margrethe von Lente blev færdige med genopbygningen i 1697.

Deres ældste søn overtog slottet i 1726, og han restaurerede slotskirken i 1731.

Oprindeligt var der en meget flot altertavle. Det var et træskærerarbejde, som var lavet af holbækmesteren, Lorenz Jürgensen. Den altertavle blev fjernet, da de svenske soldater kom til Dragsholm Slot, og senere blev den solgt til Bregninge kirke (ved Kalundborg). Der hænger den stadigvæk.